

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

VELKOMMEN TIL MØTE OM EKSAMEN OG VURDERING

Molde 10. februar 2015

Fylkesmannen i Møre og
Romsdal

Program for dagen

- 10:00 **Opning** ved *ass. utdanningsdirektør Jørn Thomassen, Fylkesmannen i M & R*
- 10:15 **Aktuelt om individuell vurdering våren 2015** ved *seniorrådgiver Mette Thoresen, Utdanningsdirektoratet*
- 11:15 Pause
- 11:30 - **Gjennomføring av skriftleg eksamen: Bruk av PAS / PGS**
- **Klage på standpunkt- og eksamenskarakter, erfaringar frå 2014 og rettleiar for 2015**
ved *seniorrådgivar Annhild Lorentzen og rådgivar Tone Malme, Fylkesmannen i M&R*
- 12:30 Lunsj
- 13:30 **Vurdering i dei praktisk estetiske faga** ved *førstelektor Elisabeth Oltedal, HVO*
- 14:15 Pause
- 14:30 **Erfaringar etter tilsyn med elevane sitt utbytte av opplæringa - undervegsvurdering for å auke elevane sitt læringsutbytte** ved *Assisterande Jørn Thomassen, Fylkesmannen i M & R*
- 15:00 Avslutning. Vel heim!

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Om fastsetting og klage på standpunktkarakter - Statistikk for 2015 -

Molde 10.02.2015

v/ Seniorrådgivar Annhild Lorentzen

Tal innkomne klager

	2010	2011	2012	2013	2014
Fagkarakter standpunkt	103	101	80	64	71
Ordenskarakter	1	3	2	1	0
Åtferdskarakter	2	1	2	-	4
Munnleg eksamen	0	1	1	2	1
Annulering skriftleg eksamen			1		0
Skriftleg eksamenskarakter	33	59	35	99	37

Klage på standpunktkarakter fordelt på kommunar / skular

Klager frå	2011	2012	2013	2014
Tal kommunar	19	20	15	16
Tal skolar	29	26	22	23

Forskriften §§ 3 – 18 og 4 - 12

Standpunktkarakterar i fag

Femte ledd:

- *«Rektor har ansvaret for at faglærar set standpunktkarakter. Dersom rektor er i tvil om reglane for fastsetjing av standpunktkarakter er følgde, kan rektor krevje ei ny fagleg vurdering før karakterane blir fastsette og førte»*

UDIR-1-2010: Merknader til § 3 - 18

Paragraf 3-18 femte ledd regulerer rektors ansvar for å sørge for at læreren setter standpunktkarakter(...)

- Standpunktkarakter er fastsatt når de er ført inn i systemet som skolen bruker jf. § 3-39 annet ledd
- Etter at standpunktkarakteren er ført inn, kan rektor ikke be læreren vurdere karakterfastsettelsen igjen eller selv omgjøre den standpunktkarakteren som er gitt.
- Dersom det kommer en klage på en standpunktkarakter, skal denne sendes til klageinstansen, jf. § 3-39 tredje ledd.
- Rektor kan endre føringsfeil, se før øvrig merknad til § 3-39.

Standpunktklager fordelt på karakter

Karakter	2010 % klager	2011 % klager	2012 % klager	2013 % klager	2014 % klager
1	1,9	3,0	1,3	4,7	11,4
2	13,6	15,8	5,0	14,1	17,1
3	22,3	22,8	32,5	25,0	27,1
4	37,9	42,6	43,8	39,1	30,0
5	20,4	15,8	17,5	17,2	14,3
IV	3,9				

Klager på standpunktkarakter - resultat

År	Avvist	Tilbake for ny vurdering	Karakter endra	Karakter uendra	Samla medhald
2010	69 %	31 %	59 %	41 %	18 %
2011	46 %	54 %	69 %	31 %	37 %
2012	45 %	55 %	27 %	73 %	15 %
2013	30 %	70 %	45 %	55 %	27 %
2014	33 %	67 %	29 %	71 %	19 %

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Klage på standpunktkarakterer i praktisk-estetiske fag

Fag	2010	2011	2012	2013	2014
Kroppsøving	14 %	15 %	13 %	27 %	11 %
Mat og helse	14 %	15 %	31 %	17 %	11 %
Kunst og handverk	10 %	18 %	5 %	3 %	11 %
Musikk	13 %	9 %	3 %	9 %	4 %
SUM	50 %	56 %	52 %	56 %	37 %

Klage på standpunktkarakter

Av 71 klager på standpunkt i fag:

- Kroppsøving – 8 klager
- Mat og helse – 8 klager
- Kunst og handverk – 8 klager
- Matematikk – 8 klager
- Norsk munnleg – 6 klager
- Engelsk munnleg – 5 klager

Klage på standpunktkarakter

- Karakterene 1 og 2: 29 % av klagen
- Karakterene 3 og 4: 57 % av klagen
- Karakteren 5: 14 % av klagen
- Praktisk-estetiske fag: 37% av klagen (43% m/valfag)

Klage på eksamenskarakter M&R

(37 klager: 6 heva, 1 ned og 30 ikkje medhald)

Medhald:

16 %

... andre høyringar som ligg på UDIR

- [Forslag til endringer av kompetansemål i svømming](#) Høringsfrist 13.03.15
- [Forslag til læreplan i nytt matematikkfag på ungdomstrinnet](#) Høringsfrist 15.02.15

Klager på standpunkt – Fylkesmannen si rolle

- Fylkesmannen si rolle som klageinstans i klager på standpunktkarakter er å **vurdere om gjeldande regelverk om karakterfastsetting er fulgt** jf. kap.3 og 5 i forskrift til oppl. og kap.VI i forvaltningsloven.
- Vi vurderer **ikkje** om karakteren som er satt er riktig eller ei.

Kva ser vi oftast manglar for at gjeldande regelverk er oppfylt?

- Blir klagen sendt attende til skulen for ny vurdering er det fordi det ikkje er tilstrekkeleg sannsynleggjort gjennom dokumentasjonen frå skulen at forskriften § 3 -3, § 3-2 eller § 3 -18 er oppfylt

a) Forskrift til opplæringslova § 3 -3

Første ledd:

”Grunnlaget for vurdering i fag er dei samla kompetansemåla i læreplanane for fag slik dei er fastsette i læreplanverket, jf. §1-1 eller §1-3.

Døme frå FM si vurdering når vi sender klagen attende til skulen:

«I kroppsøvingsfaget kom det en revidert læreplan 01.08.12, der hovedområdene for faget er *Idrettsaktiviteter, Friluftsliv og Trening og livsstil*. Vi kan ikke se at hovedområdene i læreplanen i kroppsøving med tilhørende kompetansemål er omtalt i faglærers uttale. Faglærer har lagt ved en helårsplan for faget der det blir gjort greie for mål for opplæringen. Disse målene er ikke konkret knyttet til læreplanen for kroppsøving som de fremgår av LK06.»

b) Forskrift til opplæringslova § 3 -3

Andre ledd:

- *Forskriften § 3 – 3: «I vurderinga i fag skal ikkje føresetnadene til den enkelte, fråvær eller forhold knytte til ordenen eller åtferda til eleven, (...) trekkjast inn. I faget kroppsøving skal innsatsen til eleven vere ein del av grunnlaget for vurdering.»*

Døme frå FM si vurdering når vi sender klagen attende til skulen:

«Faglærer sier i sin uttale en god del om eleven sin innsats og aktivitet og svarer på påstander i klagebrevet, men vi finner lite om elevens oppnådde kompetanse i faget ut fra kompetansemåla i LK06.»

c) Forskrift til opplæringslova § 3-2

Tredje ledd:

- *”Sluttvurderinga skal gi informasjon om kompetansen til eleven ved avslutninga av opplæringa i faget.”*

Døme frå FM si vurdering når vi sender klagen attende til skulen:

«Vi vil (...) understreke at gjennomsnitt av tidlige karakter ikke skal brukes for å sette standpunktkarakter. Dette vil si at når læreren ved slutten av opplæringen skal vurdere eleven sin samlede kompetanse, vil eleven ha kompetanse innenfor ulike deler av faget. Det er derfor svært viktig at læreren bruker sitt profesjonelle skjønn (...) og vurderer elevens kompetanse bredt (...) på tvers av de ulike kompetansemålene. Vi vil også peke på at karakterskalaen er relativ, (...) karakteren 4 gitt i 8. eller 9. klasse ikke vil svare til forventet kompetanse for karakteren 4 for samme kompetansemål på 10. trinn.»

d) Forskrift til opplæringslova § 3 -18

Andre ledd:

”Standpunktkarakteren må baserast på eit breitt vurderingsgrunnlag som samla viser kompetansen eleven har i faget. Eleven skal bli gjort kjend med kva det er lagt vekt på i fastsetjinga av hennar eller hans kompetanse.”

Døme frå FM si vurdering når vi sender klagen attende til skulen:

«Fylkesmannen finner at grunngivinga er for mangelfull dokumentert når det gjelder elevens kompetanse målt ut i fra de samla kompetansemålene i faget. Vi savner en omtale av vurderingskriterier i faget, omtale av hvilken kompetanse som skal til for å nå de ulike karakternivåene og hvordan eleven er informert om dette»

Faglærer si fråsegn må vere konkret og innehalde

Sjå side 5 i rettleiingsheftet

- Ei konkret vurdering av eleven sin individuelle kompetanse i faget i forhold til dei samla kompetansemåla i læreplanen og kjenneteikn på måloppnåing. Ei tredeling i «høg», «låg» og «middels» kompetanse vil krevje ytterlegare presiseringar som grunngjeving for ein standpunktkarakter.
- Ein omtale av korleis eleven er gjort kjent med kompetansemåla i faget og kjenneteikn på måloppnåing
- Ein omtale av korleis det i underveisvurderinga er lagt til rette for ulike arbeidsmåtar og vurderingsformer i faget
- Svar på det som eleven eller foreldra peiker på i klagen

Kva ligg til grunn for ei god standpunktvurdering?

- [UDIR](#): Undervegs- og sluttvurderinga skal sjåast i samanheng for å forbetre opplæringa.
- God underveisvurdering gjer også arbeidet med standpunktvurdering enklare.

Når det er åpenheit om mål og vurderingskriterier, kjem heller ikkje tilbakemeldingene som noko overrasking for elevane.

Dette gjeld både i underveisvurderinga og i sluttvurderinga

- Sjå VFL-filmen «[Sammenhengen mellom underveis- og sluttvurdering](#)» med Henning Fjørtoft, NTNU

LK06 skal styre opplæringa

PÅ DIN SKULE:

Er det ein **raud** tråd frå dei nasjonale læreplanane
til dei lokale fagplanane og vurdering
til val av innhald, aktivitetar og organisering
til det som skjer i sjølve opplæringa slik
at elevane får opparbeidd kompetanse
i læreplanane?